

Spelfot

Medlemsblad för Smålands Spelmansförbund och för
Folkdansringen Småland - Öland

En bild från Ormesberga bygdegård när "donatismen" genomfördes. Kvällens höjdpunkt var konserten med Pelle Björnlert, fiol, Nora Roll, viola da gamba och Johan Hedin, nyckelharpa som på ett synnerligen elegant sätt återgav melodierna ur spelmansböckernas värld i gränslandet mellan det vi idag kallar folkmusik och barockmusik. Foto: Viola Ek

ME

Smålandsringen
Folkdansringen Småland-Öland

Smålåtar
Smålands Spelmansförbund

FOLKDANSRINGEN SMÅLAND-ÖLAND

Adress: c/o Elisabet Johansson, Hantverkaregatan 3, 341 36 Ljungby, 0372-624 61

E-post: smaland@folkdansringen.se

Hemsida: www.folkdansringen.se/smaland, www.dansafolkdans.nu

Styrelse och andra ledamöter

Ordförande: Gunnar Andersson, Björkvägen 9, 360 13 Urshult, 0477-205 67 e-post: gatrue@telia.com

Vice ordförande: Åke Eriksson, Hökhult Lillön 63, 343 93 Älmhult, 0476-143 94 e-post: ake.lillon@live.se

Kassör: Olle Andersson, Rydgatan 16, 341 39 Ljungby, 0372-800 76 e-post: olcarason@msn.com

Sekreterare: Elisabet Johansson, Hantverkaregatan 3, 341 36 Ljungby, 0372-624 61

e-post: sejoson@hotmail.com

Sven-Erik Arvidsson, Nygatan 9, 566 32 Habo, 036-471 48 e-post: arvidsson03647148@habo.net

Emma Karlsson, Jönköpingsvägen 59, 563 32 Gränna, 070-445 24 40, e-post: emka6610@gmail.com

Lena Hjelte, Venskögse 6, 570 80 Virserum, 0495-302 00, e-post: lenahjelte@telia.com

Suppleanter

Mary Bjerstedt, Resebövägen 26 Rismåla, 382 93 Nybro, 0481-151 49 e-post: mary.bjerstedt@telia.com

Sven Skogman, Krokstorp Sjölidén, 572 96 Fårbo, 0491-182 03, 070-595 87 22, e-post: canadicken@telia.com

Christina Wahlqvist-Enefalk, Stallgårdsgatan 2, 393 53 Kalmar, 0480-136 82,

e-post: christina.wahlqvist-enefalk@telia.com

Administrativt utskott: Gunnar Andersson, Olle Andersson och Elisabet Johansson

Dans och musik, barn och ungdom: Emma Karlsson, Åke Eriksson, Gunnar Andersson, Lena Hjelte, Sven Skogman

Dräkt: Mary Bjerstedt, Elisabet Johansson

Slöjd: Åke Eriksson, Sven-Erik Arvidsson, Christina Wahlqvist-Enefalk

Hemsida: Olle Andersson, Sven-Erik Arvidsson och Sven Skogman

Spelfot: Elisabet Johansson, Olle Andersson, Gunnar Andersson

Revisorer

Lisbeth Davidsson, Uddabo 246, 382 92 Nybro, 0480-520 61 e-post: lisbeth.davidsson@hotmail.se, Åke Johansson, Kyranders gata 6, 594 31 Gamleby, 0493-530 07 e-post: ake.johansson@telia.com

Revisorssuppleanter

Karl-Olof Carlsson, Furulundsvägen 8, 380 42 Målerås, 0481-311 30, e-post: eivorgothoskarsson@gmail.com

Inga-Lena Nordgren, Kvänjarpsvägen 11, 341 70 Ljungby, 0372-171 26, e-post: alladil@telia.com

Ansvarig utgivare: Elisabet Johansson

Dräktråd F

Irma Edstrand, Kullgatan 20, 561 46 Huskvarna, 036-502 01 e-post: irma.edstrand@telia.com

Lena Sandin, Allégatan 6, 566 33 Habo, 036-412 25, e-post: l_sandin@yahoo.com

Dräktråd G

Elisabet Johansson, se ovan

Dräktråd H

Mary Bjerstedt, se ovan

Agneta Erlandsson, Älidsvägen 6, 388 92 Ljungbyholm, 0480-47 02 05 e-post: agneta.erlandsson@hotmail.com

Valberedning

Ölands Allmogedansare

Sammankallande.

Ulla och Stellan Bjelkfors, Högtomtagatan 53, 387 93 Borgholm, 0485-56 02 22. ulla.bjelkfors@gmail.com, stellan.bjelkfors@gmail.com

Uppvidinge folkdanskille

Johan Blixt, Blötskog Sjölyckan, 360 76 Älghult, 0474-260 50, durspelaren.blixt1@gmail.com

Ann-Christin Nyström, Borlanda Tinglabacken 1, 363 33 Rottne, 0470-930 00, annchristin.nystrom@spray.se

Östboglillets folkdanskil

Marianne och Rolf gunnarsson, Skördevägen 17, 330 12 Forsheda, 0370-818 19, marianne.gunnarsson@telia.com, rolf.c.gunnarsson@telia.com

SMÅLANDS SPELMANSFÖRBUNDS

Stiftelse för Unga Spelmän

Den årliga avkastningen delas ut som kurs- och lägerbidrag till unga spelmän. Ansökningsblanketter kan hämtas på SSFs hemsida el rekvideras från Heléne Ingvarsdotter, Korsvägen 17, 394 77 Kalmar, tel 0480-477167 el mobil 0733-836849

Vill du lämna ett bidrag till Stiftelsen är vårt bankkontonummer 8169-5,664 257 094-6 (Swedbank)

Ordförande i styrelsen är Sabina Henriksson, Borås, sekreterare Heléne Ingvarsdotter, Kalmar och kassör Eva Blomquist-Björnborg, Alvesta.

Försäkra dina instrument

Utnyttja SSFs och SSRs förmånliga villkor

Försäkringen gäller

- när medlemsavgift och försäkringsprimie är betalda till Smålands Spelmansförbund

- i hela världen

- vid skada eller förlust

- akustiska och elektroniska instrument, dock inte pianon, flyglar eller orglar.

Premierna storlek beror på det samlade värdet av försäkrade instrument och tillbehör.

Grundpremien är 200 kr/år upp till och med 20.000 kr i försäkringsbelopp. Sedan ökar premien med 50 kr per 10.000 kronorsintervall.

Läs mer på SSRs hemsida www.spelmansforbund.org

Medlemsavgifter 2016

Smålands Spelmansförbund:

Ungdomar under 20 år	50 kr
Äldre över 65 år	120 kr
Övrig vuxen	180 kr
Familjemedlem	50 kr

Folkdansringen Småland-Öland:

Medlem över 25 år	80 kr
Medlem upp till 25 år	35 kr
Därtill kommer avgift till lokal förening och Svenska Folkdansringen	

Nästa nummer av Spelfot utkommer i mars 2016 med manus- och annonsstopp den 15 januari.

Material skickas till redaktörens adress, se kassör ovan!

SMÅLANDS

SPELMANSFÖRBUND

Ordförande: Heléne Ingvarsdotter, Korsvägen 17, 394 77 Kalmar 0480-47 71 67

helene.ingvarsdotter@kalmar.se

Vice ordförande: Marianne Busk, Ö Storgatan 161, 554 52 Jönköping 036-12 24 35 0733-38 49 54

marianne.busk@gmail.com

Kassör och registeransvarig: Viola Ek, Furuby Jöns Klemensgård, 360 51 Hovmantorp, 070-274 99 38, viola.ek@bredband2.com

Sekreterare: Håkan Alm, Norra Möckleby, 386 96 Färjestaden, 070-877 58 44, hakan@alm-sjolinaland.se

Vice sekreterare: Britt-Marie Arvidsson, Nygatan 9, 566 32 Habo, 03647148@habo.net>

Styrelsesuppleanter: Magnus Lundberg, Kleven 7, 563 91 Gränna, 0390-21070, magnus.lundberg1@gmail.com

Ingela Borg, Lökyrd, Kronelund, 330 17 Rydaholm, 076-230 88 39, ingelaborg@hotmail.com

Revisorer: Jan Sannas, Kullsvägen 5, 340 32 Grimslov 0470-75 02 39 0708-53 83 61, jan.sannas@gmail.com

Nils Wiberg, Mala 3208, 280 20 Bjärnum 0451-191 14

Revisorsuppleant: Yvonne Lundell, N Storgatan 25, 575 32 Eksjö 0381-304 06 070-680 94 40

Valberedning: Mari Nordström, Södvik PL 5441,

380 74 Löttorp, 0485-26136

Sune Johansson, Saturnusvägen 3A,

393 51 Kalmar 0480-172 47, 070-597 67 84

sunejkalmar@gmail.com

Låtkommitté:

Magnus Gustafsson, Häringegård 1, 360 47 Värends Nöbböle 0470-35356 070-636 61 34

magnus.gustafsson@kronoberg.se

Eva Blomquist-Björnborg, Droskvägen 16, 342 33 Alvesta 0472-106 83, eva.blomquist.bjarnborg@telia.com

Lars Svensson, Torslunda 112, 386 96 Färjestaden 0485-484 88, lassestraatelje@telia.com

Försäkringsansvarig: Viola Ek, se ovan

Arkivansvarig: Håkan Alm, se ovan

Notlager: Viola Ek, se ovan

Hemsidesansvarig: Jan-Erik Ekman, Liarumsvägen 799, 298 94 Linderöd

jan-erik.ekman@telia.com

www.smalandsspelmanforbund.se

SSFs plusgironr: 44 80 33-1

Redaktör: Viola Ek, se kassör ovan

Spelfots redaktör förbehåller sig rätten att korta av och redigera insända artiklar. Artiklar och bilder skall vara försedda med namn på skribent respektive fotograf. Spelfot kan publiceras i valda delar på respektive organisations webbsida på internet. Den som inte vill ha sitt material publicerat på internet måste skriftligen meddela detta i samband med att material skickas in.

Annonspriser i Spelfot

1/1 sida	1.000 kr
1/2 sida	500 kr
1/4 sida eller mindre	250 kr

Återigen fick jag det stora nöjet att besöka Jönköpings allmogemarknad. Det är bara att lyfta på hatten för

dess hantverkare och aktörer – det är ju skådespel hela tiden – och inte minst för dansarna från olika lag i Folkdansringen Småland-Öland som vid flera tillfällen dansar på gatsten, jobbigt, men mycket duktiga var ni. Tusen tack ni alla folkdansare som gladdde de ca 5.000 besökarna.

Även höstmötet gick av stapeln i Jönköpings län, närmare bestämt i Eksjö där Eksjö folkdanslag var värdforening. Vilken danslokal ni har, belägen i den gamla trästaden, det är en kulturbbyggnad av första klass. Den ligger nog inte mer än ca 150 meter från branden som härjade i Eksjö för några månader sedan. Höstmötet började med att Eksjö folkdanslag gjorde en presentation av sin verksamhet och de arrangemang som man deltagit i. Denna presentation utfördes i både berättande, bild- och filmform, och jag skall lova den gick inte av för hackor. Uppvisningsdanserna framfördes inte till traditionell folkmusik utan till modern musik. För att få rätt danssteg till musiken fordras att den som koreograferar danserna är en mycket duktig dansinstruktör. I vissa danser fanns det steg och turer från minst 10 folkdanser, ja kanske fler. Jag blev verkligen imponerad och min spontana reaktion var ”detta måste vi visa på Korrfestivalen”. Det är kanske ett sätt att locka yngre till folkdansen.

Nu vänder jag blicken framåt och mot 2016. Då har vi först årsmötet som arrangeras i Tingsryd med Urshults bygdegille som värdforening. Det är tänkt att årsmötet skall hållas på AMB, alltså den nya skolan ”Academy of Music and Business”. Denna skola är Magnus Lundin och Andreas Carlsson pappor till. Andreas Carlsson bor numera i Los Angeles och är musikproducent och låtskrivare och pendlar en eller två gånger i månaden mellan Los Angeles och Tingsryd. Magnus Lundin är

SIDAN 3

AMB:s rektor, från början musiklärare, med bland andra Andreas Carlsson som elev.

Den andra stora begivenheten är ju riksstämman som skall hållas i Karlskrona den 21-22 maj. Folkdansringen Blekinge tyckte att distriktet var för litet för att arrangera en riksstämma och frågade Folkdansringen Småland-Öland om hjälp, så nu är vi med på ett hörn.

Så visst har vi mycket att se fram emot. Nu vill jag tacka för ett fantastiskt trevligt 2015 och önska alla en riktig God Jul och ett Gott Nytt År 2016. Å sitt nu inte bara och ät god julmat, utan dansa mycket – det är nyttigt för både kropp och själ.

Väl mött under 2016

Gunnar Andersson

Ordförande i Folkdansringen
Småland-Öland

Så fortsätter då presentationen av styrelsemedlemmarna och turen har nu kommit till en Ölänning med sörmländsk mylla under skosulorna. Norra Möckleby på Öland blev vår nya hemby 1998 när vi kom flyttandes från Sörmland. Jag först och resten av familjen ett halvår senare.

Som många grabbar på landet var det bara fotboll och ishockey som gällde, men min pappa var en välkänt god dansare och intresserad av musik. Evert Taube låg alltid på skivspelaren där hemma.

Min första kontakt med spelmansmusiken var när jag fick följa med pappa till en grannbonde för att dricka kaffe. Ett vanligt nöje på landet på 50-talet. Nöje var det inte för en 10-åring utan jag satt i bilen och läste Spion 13 till det öppna fönstrets kaffekoppskrammel. Det tog inte lång stund förrän fiolmusik blandade sig med bulldoften och så här var det minst en gång i veckan. Det jag inte visste då var att det var den kände spelmannen Edvard Andersson som spelade och att jag så småningom skulle få lära mig dansa hambo med hans dotter. Nåja hon var nog 30

år äldre än mig och kom sedan att gifta sig med Yngve Andersson, sonson till Anders Andersson som blev Sörmlands för-

sta riksspelman. Han var en av de landskaps-spelmän som fick märket 1910.

Strax efter studenten under mina matematikstudier på Stockholms universitet träffade jag min fru och spelkamrat Isa och det var hon som fick mig att byta fotbollen mot fiolen. Svärfar byggde fioler och så småningom stod jag med en sådan framför storspelmannen Ingvar Andersson som sedan under säkert 10 år introducerade mig i den här nya världen.

Jag fick nu kontakt med låtgruppen Låstringe Låtar och då träffade jag åter denne Yngve Andersson. Nu i spelgruppen Låstringe Låtar som under ledning av Yngve grävde ner sig i det djupa arvet efter Yngves farfar och svärfar. Arbetet satte dock många hinder i vägen för den nödvändiga övningen.

Jag bytte jobb från läkemedel på Astra till miljöfrågor på Naturvårdsverket och så till undervisning i matematik och fysik på gymnasiet. Det slutade med olika rektorsjobb och så småningom till chefsjobbet på Kalmarsunds Gymnasieförbund där jag pensionerade mig lite i förtid för några år sedan. Så kom vi alltså till Öland och Småland med helt nya låtar. Nåväl en del hade jag lärt mig när Sabina och Mats höll kurs i Sörmland. Även Pelle Björnlert och Bengt Löfberg var kända för mig redan då.

Öland och Småland har sedan gett mig fantastiskt mycket. Vilka spelmän det finns och utan Korro kommer jag inte klara mig. Det dagliga spelet mellan protokollskrivandet i SSF fördriver jag i Kalmar Spelmanslag och Ölandsgrupperna Jahuja och ”Ölandseka”. Nåja den sista finns kanske inte men är en blandning mellan grupperna Ökända och Eka Spelmän. Och så gillar jag Bodalåtar – till många förtvivlan!

Håkan Alm

Sekreterare Smålands Spelmansförbund

VÄRLDSKULTUR I GISLAVED

Hösten 2013 blev vi i Sunnerbogillet tillfrågade om att medverka i Kulturnatt i Gislaved. Arrangörerna, chilenskfödda bröderna Eryan och Jonathan Meza Howes, ville egentligen ha en ungdomlig folkdansgrupp som svenskt inslag bland dansgrupper från Uruguay, Bolivia och Chile. Efter viss tvekan tackade vi ja. Trots många kontakter hade det inte lyckats arrangörerna att engagera någon annan svensk grupp så vi antog utmaningen.

Den 22 februari 2014 dansade vi som inledande grupp på Konsertsalens scen så dammet rök, publiken applåderade entusiastiskt och sedan hade vi nästan tre timmars sydamerikansk dansfest att njuta av. Vi klarade utmaningen och blev återigen inbjudna att delta i kulturnatten den 29 november 2014. Nu var temat "Gislaved möter Asien" och grupper från Vietnam, Thailand och Filippinerna dansade, spelade och sjöng. Det blev ännu en kväll med mycket traditionell dans och fantastiska dräkter.

Bröderna Meza Howes och föreningen Film och Foto i samarbete med IOGT-NTO bjöd in till den tredje kulturnatten den 19 september 2015. Nu var temat Balkan. Folkdanssällskapet National och Mellgrens blandning från Göteborg stod för det ungdomliga svenska inslaget. Vi i Sunnerbogillet var närvarande som publik och njöt av närmare tre timmars underhållning på högsta nivå – och god mat. Hemmaföreningarna Bosnien Hercegovinas kulturförening i Gislaved och den makedonska föreningen Pitu Guli sjöng och spelade. För intensiv dans, snabba fötter och fantastiska dräkter stod Serbiska

1. Föreningen Viva la Cueva från Stockholm gav prov på chilensk dans och musik.

föreningen Sindjelic från Göteborg och Albanska föreningen Liria från Växjö.

Eryan Meza Howes, eldsjäl och outtröttlig arrangör, bad publiken betänka att detta var ett minnesvärt tillfälle – en kulturnatt arrangerad av chilener – där bosnier, albaner, serber, makedonier och svenskar uppträdde på samma scen. Kvällens konferencier var liksom tidigare Stubbe Wahlberg som med spontan och hjärtlig fumlighet presenterade och höll ihop programmet.

Vi har njutit av alla dessa tre kvällar, tittat på YouTube-klippen och imponerats av de föreningar som uppträtt, oftast med många och unga dansare. Det är något av en aha-upplevelse att inse att det finns så många som ägnar sig åt traditionell dans, musik och dräktkultur från sina hemländer – parallellt med t ex Svenska Folkdansringen och dess föreningar. Men var finns

samarbetet? Kan vi utbyta erfarenheter och kunskaper? Utan tvekan skulle vi alla ha glädje av att jämföra musik, danssteg och dräkttraditioner, att se skillnader och spåra likheter och få många nya goda vänner.

Den 17 september 2016 planeras återigen en kulturnatt i Gislaved. Har du inte varit med tidigare så missa inte detta tillfälle att ta del av ett sant kulturevenemang!

Text och foto: Elisabet Johansson

Bildtexter:

2. Eyran Meza Howes är den drivande kraften bakom Kulturnatt Gislaved.

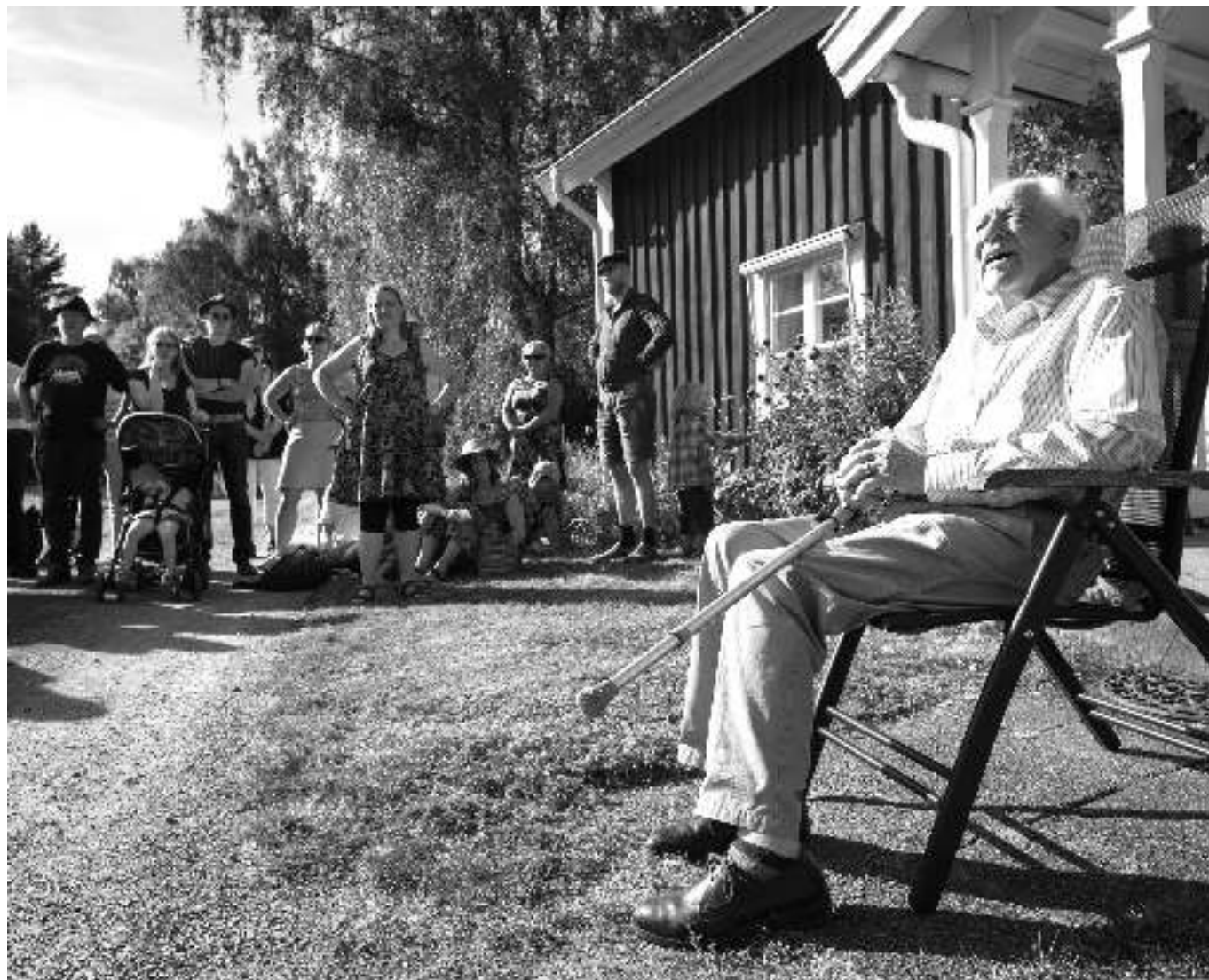
3 och 5. Gävle Thai-förening arbetar med thailändsk musik, dans och sång genom att lära thailändska ungdomar att göra uppvisningar på kulturfester i Gävle och andra orter.

4. Yngsta dansaren i serbiska föreningen Sindjelic från Göteborg charmade oss alla.

6. Viva la Cueca visade även danser och dräkter från Påskön.

7. Serbiska föreningen Sindjelic från Göteborg fick varma applåder för sina snabbfotade och uthålliga dansare.

DONATISM – NY SMÅLÄNSK "VÄCKELSE"

Bengt Bengtsson, "Ormesberga minne", berättar om Sven Donat utanför soldattorpet. Foto Eric Hammarström

I år är det 200 år sedan upphovsmannen till en av de digraste bevarade så kallade spelmansböckerna, korpralen Sven Donat, gick ur tiden. Ända sedan Folkmusikkommissionens och Musikmuseets notmaterial digitaliserades och lades ut på fritt åtkomligt på Internet 2007 har Sven Donats notbok varit en av de mest eftersökta i detta material.

Axel Boberg, organist i Malmö och medarbetare i Folkmusikkommissionen fick notboken till skänks av bruksägaren Frans Oskar Johansson i Målerås. 1912 skrev Olof Andersson av bokens 237 låtar för kommissionens räkning. Originalboken är idag tyvärr förkommen medan avskriften förvaras i Svenskt visarkivs klimatarkiv på Torsgatan i Stockholm. Längre var notbokens

ursprung och upphovsman en olöst gåta. Att boken inte skrevs i Målerås var dock säkert, eftersom detta samhälle ännu inte existerade kring sekelskiftet 1800, då kompositionerna i boken är daterade. 2003 fick äntligen gåtan sin lösning, när vi hittade Sven Donat i kyrkböckerna, något man kan läsa om i Spelfot nr. 2 2003. Han föddes som Sven Ingemarsson den 3 november 1755 i Trästen, Vislanda

socken i Kronobergs län. Emellertid kom han under större delen av sitt liv att vara bosatt i Ormesberga, en socken och kyrkby cirka 2 mil norr om Växjö.

ÅKOMMAN "DONATISM"

Ormesberga bygdegård är också platsen där den första "Donatism" ordnades den 22 augusti i år, två sekler senare. Smålands

musikarkivs nye chef Mathias Boström och sångerskan och folkmusikern Ulrika Gunnarsson bor sedan årsskiftet i Ormesberga. Det är de som tagit initiativ till en temadag om Donat och hans notbok. Tanken är att det ska bli ett årligt återkommande evenemang kring så kallade spelmansböcker rent allmänt och den musikmiljö de skapades i. Redan detta första försök slog mycket väl ut och bygdegården var fullsatt till sista plats med ca 125 besökande.

Namnet Donatism kommer sig av att spelmännen Pelle Björnlert och Johan Hedin skämtsamt brukar säga att Johan är drabbad av åkomman "donatism", eftersom han är som besatt av den fantastiska musiken i Sven Donats notbok. (Att det fanns en närmast fanatisk kristen religiös riktning i Nordafrika under 300-talet e. Kr som också kallades Donatism, kan väl nämnas som ett kuriosum). Hur Johans "donatism" yttrar sig fick vi fina smakprov på senare under kvällen.

KONTRADANS PÅ LÅTKURSEN

Dagen började med en spelkurs där under-teknad lärde ut två ännu sällan spelade låtar ur notboken, en polska komponerad den 6 september 1792 av Sven Donat själv och en kontradans komponerad av den polsk-ryske löjtnanten och musikern Witzofsky, som hamnade i husarrest på Gåvetorps gård utanför Växjö i samband med Gustaf III:s ryska krig. Oftast har dagens folkmusiker mest brytt sig om polskorna när de letat låtar men spelmansböckerna från den här tiden innehåller nästan alltid även en stor andel andra låttyper som kontradanser och menuetter. Därför var det roligt att lyfta fram en kontradans denna gång.

VANDRING I DONATS FOTSPÅR

Efter kursen blev det en vandring i Sven Donats fotspår ledd av, som någon uttryckte det, "Ormesbergas minne", 94-årige Bengt Bengtsson. Bengt fick i sin ungdom höra historier av äldre Ormesbergabor om bl.a. Donat. Några sådana fick deltagarna sig till livs då vi besökte de platser som familjen

Eic Hammarström spelar utanför Donats soldattorp. Sittande Bengt Bengtsson och stående husets nuvarande ägare. Foto: Viola Ek

Donat bott på. Soldattorpet där han bodde från 1777 och fram till sitt avsked 1790-talet står ännu kvar i utbyggt skick. Bengt Bengtsson kunde intyga att Donat var en omtyckt och hjälpsam person som stod för mycken musik i bygden och var känd för sin goda sångröst. Så god att han gjorde prästen gramse när han fick lika mycket förning som han i lön. Bengt berättade också att Donat kallades "klumpfoten" vilket borde betyda att han haft en skada. Det var troligen den som gjorde honom "oduglig till vidare tjänst" som soldat, som det står i rullorna. Då fick han flytta från soldattorpet till ett annat torp och försörjde sig som torpare resten av sitt liv. Men lärde sannolikt även ut fiolspelandets konst till andra.

PANELSAMTAL OCH SKIVSLÄPP

Bengt Bengtsson fick även tillfälle att berätta mer i det efterföljande panelsamtalet i bygdegården. Då tillsammans med musikforskaren och spelmannen Magnus Gustafson som talade om notbokens innehåll och Katarina Hammarström, ordförande i Föreningen Sven Donats vänner, som redogjorde för arkivforskningen om Donat. I slutet av panelsamtalet släpptes en samlings-CD innehållande flertalet av de artister som spelat in musik ur Donats notbok på skiva.

Det äldsta spåret är från 1976 med Bengt Löfberg och de senaste är från 2014 med gruppen SHE respektive Jeanett och Peter Rousu. En mycket fin och ganska brokig cd som alla besökare generöst begåvades med varsitt exemplar av.

DONUTS, KONSERT OCH DANS

Efter panelsamtalet blev det tillfälle att fylla magarna med kroppkakor och annan lokal mat från food trucken som parkerat på gården. Naturligtvis kunde man dagen till ära även köpa sig en donut innan kvällens höjdpunkt; konserten med Pelle Björnlert, fiol, Nora Roll, viola da gamba och Johan Hedin, nyckelharpa som på ett synnerligen elegant sätt återgav melodierna ur spelmansböckernas värld i gränslandet mellan det vi idag kallar folkmusik och barockmusik.

Kvällen avslutades med dans till olika grupper och spelmän, t.ex. Skatelövs spelmanslag och Norrvingespel förutom trion Björnlert/Roll/Hedin, innan alla begav sig hemåt i den smäländska sensommarnatten. Nästa år planerar vi att återkomma med mera Donatism fyllt med fina gamla låtar framförda av några av de främsta folkmusikerna. Och kanske lite ny forskning kring Donat och gamla spelmansböcker.

Eric Hammarström

ALLMOGEMARKNADEN I JÖNKÖPING

Den 13 september åkte 11 förväntansfulla medlemmar i Folkdanslaget Värendsgillet i Växjö till Allmogemarknaden i Jönköping eller – som min dotter skrev på Facebook strax före vi startade färden till Jönköping – ”Nu åker jag till 1850....”.

Jönköpings Allmogemarknad arrangeras den andra söndagen i september varje år och målet är att så långt som möjligt efterlikna en marknad från mitten av 1800-talet.

1994 anordnades den första Allmogemarknaden och den har därefter arrangerats varje år (utom två) på Hovrättstorget i centrala Jönköping. En stor mängd eldsjälar, organisationer och frivilliga, medverkar och det är landets främsta arrangemang med fokus på 1800-talet.

TALTRATT

Kl. 10:30 samlades de medverkande vid Hovrättstrappan, där landshövdingen invigde Allmogemarknaden. Till sin hjälp hade hon som sig bör en taltratt istället för dagens elektroniska högtalare.

Vi var alla klädda i gammeldags, tidstypiska kläder såsom vi fått order om från Emma Karlsson, Huskvarna Folkdanslag, vår kontakt in i Allmogemarknaden.

VÄGSKÄLSDANS

Det var en trevlig upplevelse att plötsligt befinna sig i 1800-talsmiljö och själv ingå i den miljön genom sin klädsel. Vi medverkade vid något som kallades Vägskälsdans. Det var dans i en gatukorsning inom området. Där fanns en stolpe med vägvisare, som dagen till ära även fått en pil till Växjö. Vi kände oss verkligen välkomna. Vi dansade till musik från en handfull spelmän och tillsammans med dansare från Huskvarna folkdanslag, Norrahammars folkdangille

Vägskälsdans på Allmogemarknaden. Foto: Ann-Kristin Nilsson

och Tenhults Kultisgång. Det var vals, schottis, hambo, polka och långdans vid tre tillfällen under dagen.

Emellan danstillfällena gick vi omkring och njöt av miljön. Det var många marknadsstånd där det såldes tidstypiska varor. Det var hantverkare, krämare, gycklare, galanta damer, pigor och drängar m.m. Det fanns hästar, oxar, getter m.fl. djur. En elegant herre i frack cyklade omkring på en höghjuling. Det såg ut som en verklig

balansakt. Ibland kom Smålands husarer ridande genom området. Vi fick bland mycket annat även vara med om en fattigvårdsauktion, en förlossning och se hur och vad man åt i olika samhällsklasser genom Historieätarna. Det var härlig sång då och då av olika grupper, ofta med koppling till drycker i glada vänners lag.

Tack för att vi fick vara med om en trevlig och upplevelserik dag.

Gustav Nilsson

Värendsgillet på Allmogemarknaden. Foto: Emma Karlsson

DISTRIKTETS HÖSTMÖTE

Folkdansringen Småland-Öland bjöd in distriktets föreningar och distriktsfunktionärer till höstmöte i Eksjö med Eksjö Folkdanslag som värdförening. Höstmötet ägde rum i folkdanslokalen i Eksjö den 10 oktober.

Värd för mötet var Eksjö Folkdanslag som inledde med att Thore Bäckman presenterade laget med lite historia och nutid. Han berättade också om lagets inställning till dans som en dynamisk process med förnyelse både när det gäller musik och dans. Deltagarna fick sedan se en film som visade prov på den variation i dans och musik som leds av lagets instruktör, Thomas Samuelsson och som påhejas av medlemmarna. Önskemål framfördes om att fler skulle kunna få se filmen. Om man är intresserad så kan man kontakta Thomas Samuelsson. Han har e-postadress: thomas@eksjofolkdanslag.se

Höstmötets förhandlingar inleddes med rapporter från kurser och sammankomster som ägt rum det senaste halvåret. Idéer om nya kurser efterfrågades och förslag om en danskurs inriktad mot ungdomar uppkom vid flera tillfällen.

Den folkdräktsmarknad som ägde rum på Jönköpings läns museum i februari blev en sådan succé att den kommer att upprepas den 27 februari 2016.

Frågor som rör rekrytering återkom ofta och även hur vi ska uppmuntra mer etablerade dansare att delta i olika arrangemang t.ex. vid Korröfestivalen.

Dessa frågor fick inte direkt några raka svar, men deltagarna fick lite att fundera på.

I samband med den välsmakande lunchen gavs deltagarna möjlighet att besöka Eksjö museum, vilket uppskattades mycket. Det är ett museum som är värt ytterligare besök.

Mötet avslutades med kaffe och kaka innan deltagarna reste hem.

Birgitta Henning

Sekreterare Eksjö Folkdanslag

Värdar för höstmötet var Eksjö folkdanslag. Fr. v: Birgitta Henning, Bo Ahlsgård, Anne-Marie Karpenman, Ann-Christin Ahlsgård, Thore Bäckman och Gunilla Fransson. Foto: Elisabet Johansson.

Folkdanslokalen i Eksjö fungerade utmärkt som möteslokal. Foto: Bo Ahlsgård.

JEANETT SPRIDER MARKARYDSTRADITIONEN

20 ÅRS FORSKNING GAV STOR BOK OCH CD.

Efter 20 års arbete är Jeanett Walerholt Rousu i mål. På kort tid har hon nu kommit ut med en bok, ett CD-album, haft kurser och gett konserter om spelmanskulturen i Markarydstrakten.

– Nu hoppas jag att musiken från trakten kommer att leva vidare och spelas framöver, säger hon.

Jeanett Walerholt Rousu bjöd på Markaryds spelmansstämma - tillsammans med maken Peter - på en konsert med musik från de spelmän som hon gjort en bok om.

SAMLA I EN BOK

Och då såddes också ett frö. Hon hade kommit över en del noter och material om spelmännen och kom på idén att så småningom samla det i en bok.

Det blev mer och mer, och nu är den gigantiska kulturgärningen klar.

– Hela syftet med boken, skivan och konserten är att få återuppväcka och återskapa musiken – dock med lite nyare kläder.

Förutom att skriva innehållet, har Jeanett designat boken själv.

– Jag fick hjälp att gräva fram artiklar om och av spelmännen i lokaltidningen Småläningen. Då väcktes tanken på designen. Boken blev helt enkelt designad som en tidning från början av 1900-talet. Jag ville också att boken skulle bli användbar och valde därför en spiralrygg så att man kan ställa upp den på ett notställ utan problem.

KURS OCH KONSERT

I samband med spelmansstämman i Markaryd i början av oktober fick Jeanett och hennes man Peter – och deras vänner – ha en egen konsert med musik från trakten. Samma dag höll hon också en kurs för deltagare från stora delar av Sverige i ämnet ”Markarydslåtar”, där låtarna blandades med berättelser och diskussioner i ämnet. Jeanett tog också tillfället i akt och samlade alla kända och okända ättlingar till Markarydsspelmännen till tårtkalas. Sällan har nog så mycket spelmansgener varit samlade i ett och samma rum.

– Några av ättlingarna hade jag träffat innan, men många hade jag bara pratat i telefon med så det var speciellt att äntligen få träffa alla.

Till god hjälp för detta finns nu boken ”Krokiga låtar och rakryggade spelmän”, som utöver 331 låtar, skrivna av eller nedtecknade av Markarydsspelmän, också innehåller presentationer och anekdoter om musikanter från området.

Efter Jeanetts insamlingsarbete och dokumentation är det nu bara för spelmän att föra Markarydstraditionen vidare.

KUNDE BERÄTTA

Allt började för ungefär 20 år sedan.

– Min mamma tyckte att det var viktigt för mig att komma i kontakt med personer som fortfarande kunde berätta om de gamla Markarydsspelmännen. Hon började presentera mig för ättlingar till de legendariska musikerna.

Jeanett kommer själv från Markaryd, men bor nu i Vikarbyn i Dalarna och arbetar som

musiklärare och webbdesigner i Rättvik.

Hon började spela fiol i 9-årsåldern, och kom också tidigt i kontakt med nyckelharpan.

– Jag var i 12-års åldern när jag började spela med Hinnerys spelanslag, vilka väckte mitt intresse för folkmusiken. Där fick jag spela med Bernhard Ljunggrens dotter Ada och Ljunggrens svärson Gunnar, men som barn förstod jag ju inte det historiska värdet i det, och hade aldrig kunnat föreställa mig att jag skulle vilja skriva en bok om deras far/svärfar! För mig var ju Ada och Gunnar bara två av alla spelmännen i laget, berättar Jeanett.

Hon blev riksspeleman på fiol redan 1998.

Vid den tiden hade hon också börjat att på allvar börjat studera Markarydsspelmännen och deras låtar.

Konserten blev kulmen på cirka 20 års arbete.

– Det var stort att spela dessa gamla, bortglömda låtar på konsert i just Markaryd och speciellt för ättlingarna. En dag för mig att minnas, säger hon.

– Jag är också helt överväldigad över det mottagande boken och cd:n har fått. Tidigare i år satt jag vid köksbordet och undrade om det över huvud taget fanns någon mer än jag som kunde vara intresserad av detta ämne. Jag tänkte att jag lär väl inte sälja en endaste bok. Men nu har jag tryckt upp två omgångar med böcker och båda gångerna har jag sålt helt slut! Det är fantastiskt roligt!

En tredje upplaga har nu tryckts upp, så boken finns fortfarande tillgänglig.

STARK TRADITION

Gränstrakterna mellan Småland, Halland och Skåne har en stark spelmanstradition – den nyligen avhållna spelmansstämman var till exempel den 47:e i ordningen – och med boken och skivan får traditionen också en större spridning.

De tre spelmän som är mest omtalade och dominerar i boken är Anders Bredal (1801-1871), Bernhard Ljunggren (1880-1959) och Hjalmar Thorsjö (1897-1960).

Men många andra får också stort utrymme, till exempel Spel-Jonas, den stora spelmanssläkten Lavin, Per Ekman och Johannes Svensson. De båda sistnämnda var elever till Bredal och lärare till Ljunggren och på så vis förbindelselänk mellan de båda storspelmännen. Ljunggren föddes nio år efter Bredals död, men dennes musik fördes vidare genom generationerna.

LÄRDE AV NÄCKEN

Legenden Anders Bredal lär enligt sägen själv lärt sig spela av näcken – en torsdagsnatt under bron vid kyrkan i Markaryd. Det är ungefär 200 år sedan detta lär ha inträffat, och hans minne lever vidare. Vid konserten i oktober fanns såväl barnbarnsbarnbarn (Irene Axelsson från Växjö) samt ytterligare en generation ättlingar med, som kunde

också passa på att besöka Bredals grav på kyrkogården i Markaryd.

Storspelmannen Bernhard Ljunggren var mycket god vän med Hjalmar Thorsjö. De åkte ofta på spelmanstävlingar tillsammans och inte sällan la de beslag på de främsta platserna.

Även dessa båda spelmän hade ättlingar med på Jeanetts konsert.

PÅ LJUNGGRENS FIOL

Under konserten – liksom på skivan – spelade hon faktiskt vid ett tillfälle på Bernhard Ljunggrens egen fiol med hans säregna snideri (Bernhard var också skulptör i Markaryd). Från släktingar hade hon fått låna denna dyrgrip för inspelning och konsert.

På skivan "Krokiga låtar och rakryggade spelmän från Markaryd" finns en polska efter Bredal/Ljunggren där Bernhard Ljunggren först spelar (på en inspelning lånad från Smålands musikarkiv) varefter Jeanett ansluter till låten som sedan avslutas med att Jeanett spelar solo. Bernhard Ljunggrens dotter Ada finns också med på ett hörn.

UNIK SAMLING

Efter att ha läst en artikel som Hjalmar Thorsjö 1922 skrev i lokaltidningen Småläningen upptäckte Jeanett en unik samling – huvudsakligen polskor för violin – nedtecknade i början av 1800-talet. Thorsjö berättar i artikeln om att Södra Sunnerbo hembygds- och fornminnesförening då fått en stor samling äldre nedtecknad musik, som härrörde från kantor Wimmerstedt i Bringetofta i Jönköpings län. Thorsjö menade att dessa polskor förmodligen spelats allmänt på 1600- eller 1700-talen, men att nedteckningarna gjorts i början av 1800-talet.

Hembygdsföreningens originalhandling har ännu inte påträffats, men däremot hittade Jeanett hos Thorsjös ättlingar avskrifter av Wimmerstedts nedteckningar.

Låtarna har varit bortglömda i alla år – men nu närmare 100 år senare har de publicerats i Jeanetts Rousus bok. En av

dessa låtar har Jeanett och Peter Rousu gjort en film på, som du kan se på Youtube (se nedan). På skivan finns flera av Wimmerstedts låtar med.

Spelmanslegenderna från Markaryd är aktuella igen, och deras musik kan leva vidare.

Sven-Inge Idofsson

FAKTA:

Namn: Jeanett Walerholt Rousu

Född 1974 i Markaryd. Bosatt i Vikarbyn i Dalarna..

Aktuell: Har släppt boken "Krokiga låtar och rakryggade spelmän" och en CD med samma namn.

Meriter i urval: Blev som 12-åring, 1986, medlem i Hinneryds spelmanslag. Riksspelman på Smålandslåtar 1998. Har gett ut flera cd-album; tillsammans med Mariella Karlsson (sång) och Ulrika Rosén (piano), som medlem i folkmusikgruppen Tilja, och tillsammans med maken Peter Rousu "Upp min duva" (som bygger på folkmusikmässan med samma namn som hon och Peter skrivit) samt "Kraxasjön" (2014).

Hemsida: www.jeanett.se

Diverse: Jeanett och Peter Rousu har spelat in en film på "Polska no 29 av Wimmerstedt" som helt nyligen återupptäckts av Jeanett efter att den varit i glömska i närmare 100 år. Se filmen och lyssna på låten på Youtube.com, skriv in Rousu och Wimmerstedt i sökfältet så kommer du rätt.

På adressen <http://www.smalaningen.se/article/jeanetts-stora-dag/> kan du se när Jeanett spelar på Bernhard Ljunggrens inlånade fiol och Peter Rousu spelar gitarr. Låten som framförs är Bernhard Ljunggrens "Slättervals", som han komponerade till ett slättergille hos Andreas i Berg 1923.

SCHWEDENTAGE I WISMAR

Tidigt på morgonen den 20 augusti, nästan mitt i natten, hämtades 34 medlemmar ur Kalmar folkdanslag med buss för att delta i Schwedentage i Wismar.

Vi reste med Kronobergsresor och det var första gången vi gjorde en sådan här resa utan att ha egen buss bara för folkdanslaget. Det visade sig att det var alldeles utmärkt att resa på detta sätt - inte minst för att bussföretagen har hotellplatser mycket centralt. Resan gick via Ljungby - Hälsingborg - Helsingör - färja Gedser - Rostock då vi kunde få en härlig lunch. Det tog ca tolv timmar att komma fram och till vår glädje kunde vi konstatera att vi inkvarterades på Stadthotel Stern - mitt i city.

STADEN WISMAR

Wismar är en gammal stad fick vi lära oss under stadsvandringen på fredagsförmiddagen. Staden nämns redan 1229, men är troligen äldre.

Från 1632 till 1803 var Wismar svenskt och här byggdes starka befästningar. Av den ringmur, som en gång fanns runt staden, återstår bara en stadspört. Sedan 2002 tillhör Wismar UNESCO:s världsarv.

Under stadsvandringen besökte vi bl.a. ett gammalt köpmanshus och i ett av rummen fanns gamla panoramatapeter från 1800-talet. Efter murens fall stod huset tomt och någon passade på att skära ut de fina tapeterna och stjäla dem, men lyckligtvis kom de till rätta igen.

Vi besökte också några kyrkor, bl. a. S:t Georgienkyrkan som skadades svårt under kriget, men som nu var uppbyggd igen. Dock används den inte som kyrka längre.

MARKTPLATZ – ETT HEKTAR STORT

Vår vandring slutade på det enormt stora

Dansuppvisning utanför varuhuset Karstadt. Foto: Hans Johansson

torget Marktplatz – ett hektar stort. Här dominerar det vackra rådhuset, som var smyckat med svenska flaggor och stadens röda och vita färger. En stor scen var uppbyggd på torget och där hade vi vår första uppvisning på fredagseftermiddagen. Allt avlöpte väl och sedan hade vi våra övriga uppvisningar förlagda till gatukorsningen utanför varuhuset Karstadt – ett inte alltför långt stenkast från vårt hotell. Det var en perfekt plats att ha uppvisning på eftersom där passerade väldigt mycket publik. Svenska karoliner, med sina gamla fina uniformer, intog Marktplatz med jämna mellanrum och dundrade på så att krutröken låg tät över torget.

HANSE SEKTKELLEREI

På lördagsförmiddagen kunde vi bevista nästa begivenhet som ingick i vårt resepaket, nämligen ett studiebesök på Hanse Sektkellerei. För att inte missa det besöket fick vi tidigarelägga vår förmiddagsuppvisning. Vi förflyttade oss 10 m under jord där temperaturen var perfekt för lagring av den här sortens vin och vi fick en genomgång av tillverkningssätten av vår guide. Där-

efter fick vi ett smakprov på olika sorters sekt. Efter studiebesöket gjorde vi ett av våra besök vid Kalmarboden och spelade, dansade och sjöng. Där träffade vi också vår landshövding Stefan Carlsson.

DEN STORA PARADEN

På söndagsförmiddagen var det uppställning, för vår del på plats 19 på Marktplatz för den stora paraden. Vi gick under spel och sång och med fanorna i täten en stor runda runt staden med många stopp.

Vi sjöng lite gamla sånger från skoltiden och Pippi Långstrumpvisan. Den kan nästan alla tyskar. En av våra spelmän brukar författa en visa om vår resa och gjorde även så denna gång och det var just på Pippimelodin. Många grupper deltog i paraden och alla ville visa upp sig för den stora publiken. Det nämndes en besökssiffra på 100.000 under de tre dagarna. Vi hoppade av paraden strax före slutet, eftersom vi fick lite bråttom att komma hem till hotellet och byta till bekvämare reskläder.

PÅ VÄG HEM IGEN!

Väl på bussen igen kunde vi bara konstate-

Kalmar Folkdanslag med dansare och spelmän och nedan spelmännen! Foto: Bengt-Olof Andersson

ra att vi haft mycket fina dagar, lyckade uppvisningar med stor publik, härlig gemenskap och solen bara flödade ner över oss och höll oss varma. Nu var det bara tolv timmar tills vi var hemma igen, men det går fort när man har trevligt.

Kalmar folkdanslag skriver alltid resedagbok från sina resor. Så har vi gjort även denna gång med text och många bilder. Den kommer så småningom att finnas på vår hemsida om någon är intresserad av att läsa.

Birgitta Stenmalm

EN STÄMMA TILL MINNE AV PER JOEL BERNDTSSON

Klippans Musikkapell arrangerar stämman sedan 2007. Då var stämmoplatsen Skärallid men sedan i fjol håller vi till i Klöva Hallar. Båda platserna ligger vid Söderåsen och har nära kontakt med platser där Per Joel Berndtsson var verksam. Det är Västra Sönnarslövs Hembygdsförening som upplåter den anrika platsen Klöva Hallar.

När jag tittar ut genom fönstret ser det mulet och kallt ut. Sätter mig i bilen för att köra till Spelmansstämman i Klöva Hallar, termometern visar 9 grader. Närmare Söderåsen ser det ut att spricka upp i molnen. Trots det osäkra vädret har det kommit en hel del spelmän, både från Skåne, Halland och Småland. Strax innan stämman ska starta så bestämmer vi oss för att hålla till inomhus.

PER JOEL BERNDTSSON

Per Joel Berndtsson var född 1853 i Stenestads församling och son till häradsspelmannen Berndt Jonasson i Stenestad. Som häradsspelman hade Berndt Jonasson att bestyra om musiken vid alla bröllop och danser, varvid han hade god hjälp av sina söner. Första gången Per Berndtsson framträdde för en större allmänhet var vid spelmanstävlingen i Hässleholm 1910. Jämte hustrun, Elna Berndtsson, några av sina barn och brodern Sven erövrade han där ett första pris för god samspelning. Per Joel med hustru och nio barn blev populära i vida kretsar och medverkade vid hembygdsfester, föreläs-

Delar av Bygdeton under ledning av Lennart Johnsson med dragspelet.

ningar och andra publika tillställningar. Berndtsson och hans hustru har även spelat på Skansen.

ALLSPEL

Nu tillbaka till årets stämma. Sigfrid, spelledare i Klippans Musikkapell, drog igång allspelet med Vals från Skärallid efter Per Joel följt av tioalet välkända skånska låtar. bl a Brors Hambo, Carl-Erics Gånglåt, Skånevalsen för att nämna några. Allspelet avslutas alltid med Per Joels Stenestadsmarschen.

Klippans Musikkapell inledde uppspelet med några låtar bl a Rosenbergs polska och Möllefallsvalsen. Två kompisar, Stig-Olof och Janne, som träffas en och annan gång ute på olika stämmor delade med sig av några låtar.

Delar av Bygdeton, under ledning av Lennart, spelade några typiska låtar från Småland. Två riksspelmän, Patrik och Per-Axel avslutade uppspelet med bland annat Sista polskan.

Under uppspelningen och buskspelet serverade Västra Sönnarslövs Hembygdsförening fika till spelmännen.

NÄSTA ÅR ÄR DET 10-ÅRSJUBILEUM!

Nu planerar vi, Klippans Musikkapell, för nästa års stämma som blir ett tioårsjubileum med någon form av överraskning.

Lennart Dunér
Klippans Musikkapell

SÅ VAR BARN KLÄDDA 1850

En berättelse av Folkdansringens dockor, nedtecknad av Mary i Rismåla med hjälp av Agneta i Hossmo, båda verk-samma i Kalmar läns dräktråd.

VI HAR VARIT PÅ RESA!

Först fick vi åka med Elisabet från Ljungby till Vetlanda. Där flyttades vi över till Irmans bil och hon fraktade oss till Mary i Rismåla. Mary jobbar som textillärare i Alsterbro och kallas därför "Sy-Mary". Hon tyckte att det var lämpligt, att vi fick visa upp oss, eftersom undervisningen i denna period handlade om 1800-talet. Första besöket i skolan var den 28:e april hos årskurs 3-4-5.

BESÖK I SKOLOR

Sen blev vi uppvisade tre gånger samma dag på självaste Valborgsmässoafton. Roligast var hos F-1-2 (F = förskoleklass). Deras lärare Mona Lindström skriver så här: Vår textillärare Mary Bjerstedt vandrade runt på vår F-9-skola tillsammans med de fina "dockbarnen". Hon berättade om livet förr, hur de var klädda, vilken miljö de kom ifrån och våra elever blev mycket engagerade.

Årskurs 7-8-9 var delad på två grupper. Under tiden som Mary visade och berättade, skrev deras lärare Iréne Solinger upp viktiga ord på tavlan, för att eleverna senare skulle kunna svara på frågor.

HANTVERKSDAG I KRISTVALLA

Den 30:e maj fick vi hänga med på en "snabbtryckning" till Hantverksdag i Kristvalla. Vädret var sämsta tänkbara med regn och blåst, men det gjorde inte oss något, för vi var inomhus i samma lokal, där Agneta visade, hur man gör textilier släta utan strykjärn. De personer, som hittade in till oss, tyckte det var intressant att höra, hur olika livet kunde te sig för barn 1850, beroende på, om man var pojke eller flicka,

Dockbarnen Oskar, Emma, Viktor, Josefina, Alfred, Anna, Erik, Britta, Gustaf, Maria, Carl och Louise tillsammans med Sy-Mary.

rik eller fattig, bodde i stan eller på landet.

KORRÖ

Några dagar före Folkmusikfestivalen på Korrö bestämde Agneta och Mary att vi skulle få följa med dit och visa upp oss i Folkdansringens regi. Oj, vad spännande! Festival och spel-mansstämma, tänka sig! Nu blev det inte så, utan vi fick stanna i bilen, men vi kunde höra barnen, som stegade utanför och lyssna på den fina musiken, så vi var ju ändå med på ett hörn!

Nu väntar vi med spänning på, vart vi skall få resa nästa gång ...

Dockbarnen Oskar, Emma, Viktor, Josefina, Alfred, Anna, Erik, Britta, Gustaf, Maria, Carl och Louise.

Mary Bjerstedt med lindebarnet Oskar, eller kan det vara Emma? Inte ens mössan avslöjar vem det är. Foto: Mona Lindström

FOTNOT FRÅN ARKIVET

Ida Sofia Erlandsson. Foto i Smålands Musikarkiv.

Några av Ida Erlandssons låtar publicerades för första gången för 80 år sedan i det häfte av Svenska Låtar som omfattade Småland, Öland och Blekinge - något som säkerligen är bekant för Spelfots läsare. Låtarna hade upptecknats av Olof Knut-Ekwall (1877-1965), klassiskt skolad violinist och spelman på fiol och hardingfela, bosatt på Romanö utanför Tranås.

En stor mängd material efter Olof Knut-Ekwall donerades till Smålands Musikarkiv hösten 2014 och har nu börjat ordnas och förtecknas. Här finner man bland annat ett intressant brev till Knut-Ekwall från Ida i Ryes dotter Anna Erlandsson.

Brevet lyder i sin helhet och i originalstavning:

Knivngaryd den 17/4 1934.

*Konsertmästare Herr Olof Knut-Ekwall
Tranås*

Låtar efter Ida Sofia Erlandsson, "Ida i Rye", spelas flitigt idag. För somliga spelmän har hon även kommit att bli en föregångare och förebild, inte minst i en tid där andelen kvinnliga spelmän är stor och diskussionen kring jämställdhet i musiklivet har accentuerats.

Ida Sofia Jonsson-Erlandsson föddes i Skogsby i Bäckebo församling Kalmar län den 14 november 1852 där fadern var lantbrukare. I hemmet, på den gamla släktgården, fick hon tidigt lära sig fiolspelning dels av fadern lantbrukaren Jonas Ludvig Josefsson född den 31/3 1830 död den 18/6 1875, som var stor älskare av musik, dels av bygdespelmannen "Köhlen" som var en gärna sedd gäst. Sedermera fick hon undervisning å spelning efter noter av Kantor Gustafsson i Bäckebo,

ansedd musikalisk förmåga i socknen på den tiden. Hon ingick äktenskap år 1872 med lantbrukaren Per Ludvig Erlandsson ävenledes i Bäckebo församling. Hon blev bygdens uppskattade spelman vid danserna å ladugårdarna, dansen tråddes flitigt denna tid. Hennes spel kännetecknades av en utomordentlig rytm särskilt ägnad för dans och dessutom en noggrann tonbildning, alltfilande och gnissel avskydde hon. De låtar och danser hon en gång lärt, spelade hon långt in i sena ålderdomen. Hon avled den 24/12 år 1931.

Härmed har jag efter bästa förmåga lemnat de upplysningar som önskades.

*Högaktningsfullt
Anna Erlandsson*

Anledningen till att Knut-Ekwall skrivit till Anna Erlandsson var att Svenska Låtars redaktör Olof Andersson efterfrågade biografiska uppgifter kring de spelmän

vars låtar Knut-Ekwall skulle bidra med till låtutgåvan. Knut-Ekwall skickade en avskrift av Anna Erlandssons brev, men han skrev inte av allt, intressant nog. Han utelämnade att Ida Erlandsson var notkunnig och hade lärt sig av kantorn i Bäckebo, uppgifterna om hennes spelstil samt - vilket kanske är mindre förvånande - vem hon gifte sig med. Efter en lätt redigering infliet sedan denna text i Svenska Låtar. Kanske ville Knut-Ekwall, genom att undanhålla de kunskaper hon inhämtat hos kantorn, att "Ida i Rye" skulle framstå som en mer äkta allmogespelman ur ett romantiskt perspektiv? Denna uppdelning av spelmän drabbade för övrigt Knut-Ekwall själv. Olof Andersson valde bort att publicera hans foto i Svenska Låtar, med motiveringen att bilder av "genuina spelmän" prioriterades framför violinister som spelade låtar.

Olof Andersson fick 1934 sammanlagt 18 bidrag (låtar, visor och lekar) från Knut-Ekwall. De kom i två sändningar, men mycket sent i processen, när manus till detta häfte av Svenska Låtar redan ansågs färdigt. Ur den första sändningen valde Andersson ut elva av tolv bidrag som klämdes in i utgåvan. Det enda bidrag som inte kom med var en "Brännvinslåt" upptecknad i Strömsby, Torsås socken ("Ja skaul för dig min vän ..."). Den andra sändningen om sex bidrag kom för sent och inga av de låtarna fick plats i Svenska låtar. Här finns två danslekar som anges vara efter "Bäckebugumman", det vill säga Ida Erlandsson: "Se vad jag fick i min hand..." respektive "Handskarna du

Olof Knut-Ekwall. Foto i Smålands Musikarkiv.

gav mig...". Även en bröllopsmarsch/ridlåt i 3/4 har Bäckebo som proveniens och upptecknades troligtvis efter Ida i Rye. (De två sistnämnda bidragen ingår i Magnus Gustafssons Folkmusik från Småland och Öland [1983], och samtliga bidrag finns på webben: fmk.musikverk.se.)

I sin brevväxling diskuterar Olof Andersson och Olof Knut-Ekwall i mindre utsträckning också de enskilda låtarna. Beträffande polskan "Plumpen" (SvL nr 46), som i andra repriserna inte följer en jämn tretaktsuppbbyggnad, undrade Andersson ifall den borde omformas till jämna tretakter eller om taktförskjutningen med pizzicato på andra taktslaget var en medveten effekt. En sådan gestaltning kunde vara kopplad till en särskild berättelse, något som han stött på i andra delar av landet. Olof Knut-Ekwall svarar:

Vad nu Plumpen beträffar, så hade jag samma känsla som du och ville lägga om - men gumman var säker på sin sak och påstod att det skulle vara som hon spelade låten - de ska va "motigt". Av vilken anledning tog jag tyvärr ej reda på.

Svaret på denna fråga finns kanske i Bäckebo sockenkrönika från 1990, i en liten anonym artikel om Ida i Rye, där ett äldre tidningsklipp citeras:

För lång tid tillbaka fanns i Bäckebo en kyrkvärd, som var duktig på att spela fiol. Till hans uppdrag hörde att föra kyrkans räkenskaper. En dag hände det att han satte

en stor blåckplump i kassaboken. Prästen läxade då upp sin kyrkvärd i hårda ordalag, och menade att nu fick det vara slut med fiolspelandet. Kyrkvärden vågade inte annat än villfara prästen, och beslöt sig för att slå sitt kära instrument i bitar. Men innan dess ville han för sista gången spela den danslåt, som sedan blev kallad "Plumppolskan".

Det är tveksamt om det finns fler låtar efter Ida i Rye i Knut-Ekwalls samlingar än de som skickades till Olof Andersson 1934. Det är också okänt när uppteckningarna efter Ida gjordes. Men än är inte samlingen genomgången i sin helhet. Det kanske blir anledning att återkomma i frågan.

Mathias Boström

Arkivchef Smålands Musikarkiv

Källor:

Smålands Musikarkiv: Brev i Olof Knut-Ekwalls arkiv

Svenskt visarkiv: Brev från Olof Knut-Ekwall 1934-06-12 i samlingen "Folkmusik. Brev" och brev från Olof Andersson 1934-06-07 i dennes arkiv.

"Ett kvinnoporträtt." Bäckebo sockenkrönika 1990.

PETTER DUFVASTÄMMAN 13-15 MAJ 2016

Planeringen för nästa års Petter Dufvastämma är i full gång. Det blir som vanligt en massa trevliga kurser, folkmusikkonsert och danskvällar och folkmusik i traktens kyrkor.

DANSKURS

Vi kommer att ha Helene och Stig Eriksson från Norrköping som dansinstruktörer. De ska lära ut danser från Tjust och Östergötland men det blir även repetition av Bondpolska från Viksta. Riksspelman Kristina Samuelsson & Isabelle Svärdmalm samt Jane Karlsdotters trio kommer att spela till dansarna.

LÅTKURSER

Fiokurserna kommer att ledas av riksspel-

männen Eva Blomquist Bjärnborg, Pelle Björnert, Magnus Gustafsson och Christer Samuelsson. Nyckelharpskursen leds av Sigurd Sahlström, son till legendariske Eric Sahlström.

Under gammeldanskvällen på fredagen kommer det bjudas på fin dansmusik av "Lill-Stickans" från Hälsingland, Skatelövs Spelmanslag, Björnert & Hedin samt Sigurd Sahlström, Jane, Lars & Tommy. Det blir som vanligt även många bra spelmän och grupper som underhåller under konserten på lördagen och på spellistan. En av de förnamda grupperna är Folkmusiklinjen i Gamleby som gjorde succé förra året. Anton Olausson från Örebro riksspelman på säckpipa

och många andra har också lovat att spela på konserten. Mer information hittar man i Smålands Spelmansförbunds kalendarium och en separat inbjudan kommer att gå ut till medlemmarna i Smålands Spelmansförbund.

KYRKSPELNINGAR

Stämman kommer att inledas på fredagen i Hjorteds kyrka kl 18 med en folkmusik-andakt där Björnert & Hedin samt Sigurd Sahlström och Jane, Lars & Tommy medverkar. Risk för fullsatt kyrka så kom i tid! Det blir också musik i kyrkorna i Gladhammar och Locknevi.

Välkomna!

Lilian Eklund och Peter Pedersen
Tjust Spelmanslag

LÄNSMANS BRAVADER

Länsmans lysningskalas firas

I Lenhovda hembygdspark kunde man under sex speldagar i månadsskiftet juni-juli 2015 ta del av friluftsteatern Länsmans bravader. Manus var författat av Börje Lemark och regisserade gjorde Stefan Leske och Inga-Lill Leske.

Teatern har drivits i projektform med Studieförbundet Vuxenskolan som projektägare och Lenhovda hembygdsförening upplåtit plats för spelet. Aktörer och musiker var ett 20-tal amatörer från Lenhovda med omgivning, några barn, dansare från Uppvidinge folkdansgille och en häst. För tidstroga kläder och rekvisita stod Birgitta Blixt, Margaretha Andersson, Beth-Marie Einvall, Brita Johansson, Ingrid Johansson, Annelie Kronqvist, Wivi Johansson-Svanberg och Siw Wäglind.

Länsmans bravader är en teaterföreställning som baseras på verkliga händelser som utspelades under åren 1711-1722. Den tar sin början då en transport med krut passerar Lenhovda på väg från Jönköping till Karlskrona. Elände, lycka och romantik in-

går liksom sång, dans och musik. Förutom en dramatisk och spännande berättelse ger den också inblickar i svensk historia - från det stora nordiska kriget och den efterföljande fredstiden.

Slår man upp bravad i ordboken får man fram bl a synonymerna bedrift, stordåd och prestation. Ja, det är sannerligen en bravad att kunna prestera en så god teaterföreställning! Befintliga byggnader utnyttjades finurligt som scen, ljudet var utmärkt, skådespelet imponerande och de ibland tidsförväxlande sång- och musikinslagen blev en extra krydda. Och kläderna – vilken kunskap, omsorg, möda och uppfinningsrikedom som kläd- och rekvisitagrupperna uppvisat! Samtidigt som det varit ett långt och arbetsintensivt uppdrag inser man att

skaparlustan blommat fritt! Skådespelarna hade ett helt tält med dubbla klädrader till sitt förfogande för alla klädbyten. Vad kommer nu att hända med alla dessa tidstypiska dräkter?

Att skådespelarna levde sig in i sina historiska roller bekräftar Birgitta Blixt. Hon berättar att flera av de kvinnliga aktörerna accepterade att få sitt långa hår uppvridet och lindat med band, en håruppsättning som de sedan sov med i flera nätter – precis som i gamla dagar!

Missade du Länsmans bravader? Det är att beklaga, men tappa inte hoppet! Det ryktas att friluftsteatern kommer tillbaka nästa år. Jag hoppas med dig!

Text och foto: Elisabet Johansson

MARTINA BÖÖK – STIPENDIAT OCH DOKTORAND

Smålands Gille i Stockholm är en sammanslutning för smålänningar och ölänningar i Stockholm med syfte att samla sina medlemmar till olika aktiviteter för att skapa samhörighet och trevnad och att stärka kontakterna med hembygden.

Varje år utlyses ett stipendium om 25.000 kronor som kan sökas av någon som är inskriven vid Högsolan i Jönköping eller vid Linnéuniversitetet i Växjö eller Kalmar. Med stipendiet vill Gillet belöna ett arbete (uppsats, examensarbete eller liknande) som behandlar ett ämne som knyter an till Småland eller Öland.

Det finns all anledning att gratulera Martina Böök i Härensås utanför Gemla. Vid den årliga vårfesten som Smålands Gille höll på Grand Hotel i Stockholm den 11 april 2015 fick Martina motta 2014 års stipendium för sin uppsats ”De fina skillnaderna. Vem och vad signalerade status i klädedräkten, Öjaby och Virestad under 1780-talet”.

Martina berättar så här om stipendiet och högtidligheten:

”Min man Klas och jag blev bjudna på resa och hotell och fick delta i den mycket flotta balen i Spegelsalen på Grand Hotel. Vi blev bjudna på flera rätter med välsmakande mat och efteråt var det dans. Jag fick också hålla ett mycket kort föredrag om min forskning och hade också gjort en liten festskrift för tillfället. Jag blev ledd ner till trapporna i Spegelsalen av äldermannen i Smålands Gille och detta var nog det närmaste Nobelmiddagen jag kommer. Gillet har bara ett stipendium och i urvalsgruppen sitter professorer och andra kunniga personer och väljer ut vilken uppsats som har de bästa kvaliteterna.”

Martina fortsätter sin forskning och har alldeles nyligen påbörjat sin fyraåriga doktorandtjänst på Linnéuniversitetet i Växjö för att skriva en avhandling. Martina är doktorand i historia och kommer att skriva om allmogens kläder under perioden 1750-1850 i några socknar i Småland. Forskningen gäller vad som avgjorde valet av klädedräkt och hur den visade makt eller motmakt gentemot andra. Utgångspunkt för studierna blir bouppteckningar som kompletteras med andra källor.

Jag önskar Martina lycka till med forskningen och ser fram emot den kommande avhandlingen!

Elisabet Johansson

Martina Bööks masteruppsats 2014 ”De fina skillnaderna. Vem och vad signalerade status i klädedräkten, Öjaby och Virestad under 1780-talet” och kandidatuppsatsen 2013 ”Mer för prakten än för nyttans skull. Statusmarkeringar i bouppteckningar från Virestads socken 1750-1759” finns att läsa på nätet. Sök på www.uppsatser.se som länkar vidare till fulltextversioner av uppsatserna. Den senare finns också i tryckt version, utgiven av Landsarkivet i Vadstena. Vid köp kontakta Landsarkivet i Vadstena via e-post: landsarkivet.vala@snabel-a-riksarkivet.se eller via telefon: 010-476 86 00. Pris 50 kr.

Martina Böök, i Ljungby 2007 då Trotto dansade här.
Foto: Elisabet Johansson

NYBÖRJARKURS I UPPVIDINGE

Jag har lite att berätta om en lyckad satsning angående vår nybörjarkurs, som vi startade i september.

Vid vårt årsmöte i februari i år beslutades om en nybörjarkurs i gammaldans till hösten vid tio tillfällen förlagd utanför gilletts ordinarie verksamhet.

Sagt och gjort! Magnus Gustavsson i gillet ordnade med lokal i Nylunds gamla skola utanför Fröseke och pratade med lite folk som han visste var intresserade av att delta.

Gilletts spelmän ställde upp: Nils Gunnar Lundgren och Yvonne Elmgren på dragspel och Bjarne Svensson på gitarr. Monica Sjöblom tillfrågades om att leda kursen med assistans från undertecknad och några från gillet som fyllde upp med "jämna par".

Så den 6 september kommer 12 förväntansfulla och glada nybörjare, de flesta helt novisa, någon har provat för länge sedan och danserna växer fram undan för undan i ett lugnt och metodiskt tempo och alla tycker det är så roligt att det blir en fort-

Nils Gunnar Lundgren med dragspelet samt glada nybörjare i gammaldans.

sättningskurs efter nyår.

Som några av deltagarna sa "man ser verkligen fram mot söndag kväll".

Johan Blixt

DRÄKTSILVER

Den 7 november var det releasefest på Kristinehovs malmgård i Stockholm. Då

presenterades Wiveca Linderströms och Clara Ingemarsdotters bok *Dräktsilver – En historia om utsmyckningar och kapital i metaller*. Wiveca har under lång tid samlat kunskap om dräktsilver och delar nu med sig i ord och bild. Boken är ett välkommet nytillskott då böcker om dräktsilver endast finns att tillgå antikvariskt eller på bibliotek (Sigfrid Svensson: *Gammalt dräktsilver*, 1964, och *Folkligt dräktsilver*, 1978).

Som sig bör inleds boken med ett kapitel om smyckehistoria som börjar med det äldsta kända metallsmcket, en ring funnen i Ur i Mesopotamien. Så följs metallernas

och kapitalets väg i utsmyckningar fram till svenska bönders kapital i metaller, framförallt i deras smycken. Skånebönderna och samerna är de som haft det största innehavet av dräktsilver i vårt land. Varje smycketyp beskrivs var för sig i boken. Boken avslutas med ett kapitel om hur vi tagit hand om de gamla smyckena och om nytillverkning under 1900-talet.

Boken kan beställas av Wiveca på e-postadress wiveca@tele2.se. Den kostar 250 kr plus porto.

Elisabet Johansson

PELLE FORS-TÄVLINGEN I MALMKÖPING

Pelle Forstävlingen är en tävling i sydöst-svensk låttradition med fokus på slängpolskespel. Man deltar i solo eller i gruppsspel på akustiska instrument. I år hölls Pelle Forstävlingen i Malmköping i samband med Södermanlands 90-årsjubileum den 5 september. I juryn satt riksspelmännen Pelle Björnlert och Madliene Eriksson samt dansexperten Bert Persson.

Soloklassen vanns i år av Peter Pedersen med sitt dansanta slängpolskespel på träskofiol. Peter är sedan många år bosatt i Västervik i Småland, men han kommer ursprungligen från Malmö. Han har ägnat sig åt folkmusik på fiol och träskofiol sedan barnsben och gillar att spela traditionella låtar både solo och i grupp. Det blir mest låtar från Skåne och Småland men han gillar även låtar från Hälsingland och Uppland. Hans spelstil präglas av skön tonbildning, stor fingerfärdighet, god känsla och fina ornament. Han blev riksspelman redan 1982 och är mångårig medlem av Zornjuryn. Tillsammans med Tjust Spelmanslag är han initiativtagare till Petter Dufvastämman i Gunnebo. Första pris bestod av en spelning på Korröfestivalen nästa år.

I gruppsspelklassen segrade "Sven Jönssons", en småländsk träskofiolduo bestående av Eva Johansson och Peter Pedersen. Eva som blev riksspelman i Korrö i somras är uppvuxen i Urshult i Tingsryds kommun och har varit musikintresserad sen hon var liten. Hon började med piano, men lockades under folkmusikvägen att börja spela fiol. Hon har genom åren fått mycket inspiration av sambon Bengt Andersson, som är en mästare på silverbasharpa. Inspiration att börja spela träskofiol fick hon av Peter och hon har på senare år även byggt ett flertal träskofiol efter gammal modell. Så här säger Eva själv om sitt musikintresse: "Folkmusik berör mej mest! Att spela tillsammans och att hela tiden utveckla samspelet är väldigt roligt. Jag spelar mest låtar från Småland, Uppland, Blekinge och Skåne..." Evas spelstil är rytmiskt stabil och dansant men även finstämd och följsam. Hon tycks njuta av varje

ton när hon spelar! Första pris bestod av en penningssumma och en spelning under Linköpingsfestivalen i oktober.

Tidigare i år under Hagstämman blev Eva och Peter även världsmästare på träskofiol med sitt fina och frejdiga samspel. Peter som även vann VM i fjol tog därmed

sin andra VM-titel i rad.

Namnet "Sven Jönssons" har tagits efter Peters drygt hundraåriga träskofiol som är byggd av Sven Jönsson i Kellnatriön. Eva Johansson spelar på en träskofiol som är en kopia av Sven Jönssons och som hon byggt själv.

red

Den småländska träskofiolduo "Sven Jönssons" bestående av Peter Pedersen och Eva Johansson. Peter spelar på en träskofiol byggd av Sven Jönsson och Eva har en egenhändigt byggd träskofiol, en kopia av Sven Jönssons.

HEJ FOLKDANSARE!

RIKSSTÄMMA

Helgen 21-22 maj 2016 är det riksstämma i Karlskrona.

VISA FOLKDANS

Lördagen den 21 vill vi visa folkdans för Karlskronaborna. Rikskursen Folkdans de Luxe kommer dit, men vi vill ha **fler** dansare.

UPPVISNINGAR OCH FEST

Det blir uppvisningar i staden under förmiddagen. Vi ordnar med el och musikanläggningar. Eftermiddagen har man till eget förfogande och på kvällen blir det gemensam middag med dans som vi bjuder på.

Är du och ditt lag intresserade?

Kontakta då Jonas Kedenius

jonas.kedenius@folkdansringen.se

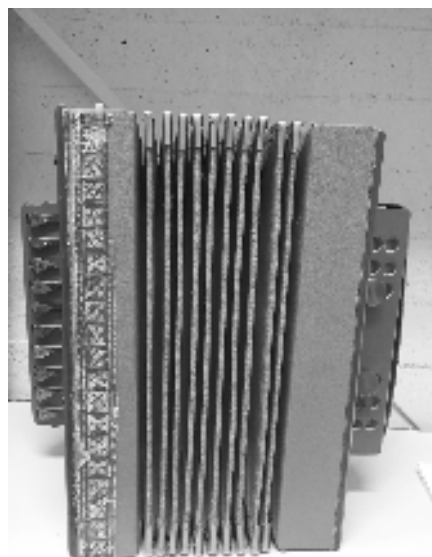
Kom och dansa på Fisktorget i Karlskrona den 21 maj 2016!

Foto: Elisabet Johansson

INGVAR FOHLINS DURSPEL

Durspel efter riksspelman Ingvar Fohlin finns att köpa.

Om intresse finns kontakta karin.johansson38@comhem.se.

Här ett urval av Ingva Fohlins durspel. Det ensamma spelet till vänster är troligen ett Malmning-spel.

TILL MINNE

Spelmannen Sven Carlsson, Nybro, har avlidit, 85 år gammal.

Smålands Spelmansförbund minns med tacksamhet en engagerad föreningsmedlem med ett brinnande intresse för förbundets verksamhet.

Sin yrkesmässiga karriär fick Sven vid glasbruket i Pukeberg. Först med glasgravyr och glasbläsning men med sin kunnskap och skicklighet fick han allt fler arbetsuppgifter av olika karaktär.

Familjen Carlsson bodde först i en röd liten stuga i närheten av glasbruket, en stuga som finns kvar än idag. Senare gick flyttlasset till Västerängsgatan i Nybro. Vi är många som har goda minnen från spelträffar hemma hos familjen Carlsson - Sven, hustrun Clarie och sonen Lennart. Vardagsrummet fylldes snabbt av spelmän med lådor av olika slag. Fioler och nyckelharpor blandades med gitarr och cittra. Ibland togs diabildsapparaten fram och lamporna släcktes. Där i mörkret fick vi alla följa med på resor och spelträffar tack vare Lennarts intresse för fotografering. Dalarna var ett ständigt återkommande resmål och där knöts också kontakter med olika spelmannslag, kontakter som kom många fler tillgodo! Det var under en period alltid lika spännande att se vilket spelmannslag som skulle gästa sommarens spelmannsstämman i Nybro på hembygdsgården Qvarnaslät.

INSTRUMENTBYGGARCIRKEL

I mitten på 70-talet startade Sven tillsammans med några spelkamrater en instrumentbyggarcirkel. En cirkel som samlade byggare i över 30 år! Hur många instrument som lämnade slöjdsalen i Madesjö skola är svårt att uppskatta, men klart är att Svens erfarenhet och flinka händer var ovärderliga och många instrument skulle nog inte vara i speldugligt skick om inte Sven övervakat alltihop.

Svens far var en duktig instrumentbyggare som under sin levnad byggde mer än 100 fioler. Själv nöjde sig Sven med att bygga 8-9 fioler och dussinnet nyckelharpor.

NYBROBYGDENS SPELMÄN

1978 bildades Nybrobygdens spelemän, en förening som hela familjen Carlsson skulle komma att engagera sig i. Som gäst och besökare i scoutstugan om söndagarna, där spelmannslaget hade sina spelträffar, blev man alltid varmt välkommen av Sven. Han månade om alla och såg till att alla hängde med i lätspelet.

SMÅLANDS SPELMANSFÖRBUNDS STYRELSE

Under en stor del av 80-talet och en bit in på 90-talet var Sven med i styrelsen för Smålands Spelmansförbund, bl a som vice ordförande. De aktiva under denna period vittnar om hans stora intresse för spelmannsmusiken, hans brinnande enga-

gemang för förbundets verksamhet och drivkraften i de olika frågorna.

STIFTELSE FÖR UNGA SPELMÄN

Bl a är det till stor del Svens förtjänst att bildandet av Smålands Spelmansförbunds Stiftelse för Unga Spelmän kunde komma till stånd. Alltsedan starten 1989 har stiftelsen varje år kunnat dela ut stipendie till barn och ungdom i form av ekonomiskt bidrag till läger- och kursavgifter.

För drygt 7 år sedan drabbades Sven av en stroke, vilket gjorde att han fick tillbringa sina sista år i rullstol. Ett dråpslag för en aktiv spelman! Huset fick säljas och tillsammans med sin Clarie bodde han fram till sin död på Linneahemmet, i en lägenhet fylld med instrument och minnen från ett långt och innehållsrikt spelmannsliv. Kontakten med spelmän och spelmannslag upphörde inte trots sjukdomen. När Sven inte längre kunde komma till musiken fick musiken komma till honom! Tack vare Claries goda initiativ har många spelmän gästade Linneahemmet och spelat, inte bara för Sven, utan för alla boende på hemmet som har velat lyssna. Det kändes alltid fint att få spela för Sven vid dessa stunder och samtidigt väldigt känslösamt. Spelmannen Sven, med själ och hjärta fyllda av musik men med kropp och händer som ej längre kunde hantera stråken.

**Smålands Spelmansförbund
Smålands Spelmansförbunds
Stiftelse för Unga Spelmän**

Smålands Spelmansförbund finns på Facebook. Följ vad som händer. Informera oss. Gilla oss!

Spelfot - Medlemsblad för Smålands Spelmansförbund och Folkdansringen Småland-Öland

Ansvarig utgivare: Elisabet Johansson, Hantverkaregatan 3, 341 36 Ljungby

Spelfot nr 4 December 2015

VAD HÄNDER

Söndag den 27 december kl 18.00
Spel och Dansstuga på Skälby i Kalmar

Söndag den 27 december kl 19.00
Juldans i Grimslov. Mer information kommer på www.fiol.nu.

2016

Lördag 9 januari
Knutsdans med SHE
Företagarnas lokal, Linnégatan 15, Växjö
www.valshuset.se

Fredag den 22 januari kl 19
Konsert med Tyde i kulturhuset Spira.
Jönköping
OBS Fredag! Se www.vff.nu

Lördag 2 april 2016
Distriktsårsmöte med Folkdansringen
Småland-Öland i Tingsryd

Lördag 23 april 2016
Hår och huvudbonad i folkdräkten, seminarium på Kulturarvscentrum i Växjö
Dräkrådet i Kronobergs län

Den 13-15 maj
Petter Dufvastämman i Gunnebo
Spel-och danskurs.
Dans och konserter
Se sid 17.

Den 21-22 maj
Folkdansringens riksstämma i Karlskrona.
Se sid 22.

*Vi önskar alla
spelmän och dansare
en God Jul
och ett
Gott Nytt År!*

NOTER OCH SKIVOR

Smålands Spelmansförbund har noter och skivor till försäljning. Marianne Busk i Jönköping har hand om vårt lager. Mejla henne om du vill köpa något. Hon skickar varorna med posten tillsammans med ett plusgiro-inbetalningskort. Porto tillkommer.

	Medlemspris	Icke medlem
Krokiga låtar och rakryggade spelmän från Markaryd, bok + cd-skiva av Jeanett Rousu. Se sid 10-11!	320 kr	350 kr
Källan i Slaka, en bok om svensk folkmusik av Marie Länne Persson	200 kr	200 kr
CD-box med 3 skivor 90 Småländska låtar ur Gösta Klemmings häften	180 kr	180 kr
Nothäften 20 Småländska låtar, arrangerade för fioler och altfiol av Gösta Klemming	60 kr	80 kr
Några svenska folkdanser samlade av Gösta Klemming Innehåller beskrivning av t ex Hälsingepolska, Jämtpolska, bakmes samt olika varianter av småländska polskor tillsammans med noter på lämplig musik.	30 kr	40 kr
Faksimilupplaga av spelmannen Aug. Strömbergs kompositioner	30 kr	50 kr
Småländsk folkton 53 låtar för 2 fioler ur Lennart Skoglunds notböcker	100 kr	110 kr
Notbok efter Peter Dufva 193 låtar med kommentarer av Magnus Gustafsson	110 kr	140 kr
Allspelslåtar 2013 21 låtar utvalda såsom "vanliga" allspelslåtar	50 kr	50 kr
Noter till CD Små länders låtar	60 kr	60 kr

OBS! Pris för porto och emballage tillkommer!
Notlager: Viola Ek

viola.ek@bredband2.com